

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábon hetente egyszeri hirdetésnél 10 Bt., (többeszeri hirdetésnél) 14 Bt. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 4 Bt. — (Bélyeg) 60 Bt. Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:		A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk. Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdája küldendő. Kéziratokat nem küldünk vissza.
Egész évre	8 kor.	ELES KÁROLY.		
Fél évre	4 kor.	A kiadók nevében:		
Negyed évre	2 kor.	Lukonich Gábor dr.		
Egyes szám ára 20 fillér.		Bárdi György dr. Darnay Kálmán.		

Pünkösöd.

(E.) Eljöttél, legragyogóbb örömtünnepe annak a hitnek, mely megmenti a világot a haláltól. Leszállasz Szentlélek, a tavasz kéjes bódulatában megifjodott földre és a hétköznapok sivár küzködésében elfásult lelkek megérzik, hogy: TE VAGY! és lenni fogsz mindig, amíg tavasz lesz. Széjjel áradsz, Szentlélek, a templomokban, az uccákon, az erdőn és mezőn, a pincelakásokban és a szivekben. Ujjongás fogad mindenütt, mert te hozod az igazi tavaszt, a gyönyörködtetőt, a vigasztalót, a remény fakasztót. Tied a világ, Szentlélek, de különösen a tied Pünkösöd napján, valamint te az egész világé vagy. Üdv neked!

S eljövénék a tüzes nyelvek az égből az apostoloknak s ők tüzes nyelvekkel beszélnek a népek és a nép megérté az apostolokat, mert tüzes volt igazán az ő nyelvük. Az igék, melyeket hirdetének, igazak valának s ezért égetének s ezért melegséget hozának oda, ahol hideg volt már nagyon régen: a nép szívébe.

S azóta nincsen hideg. Olthatatlan lánggal ég azoknak a tanoknak a hite, melyeket a tüzes nyelvű tizenkét férfi hirdetett. Jöttek új apostolok, jöttek új tanok, százával, ezrével, de a tan, melyeket tüzes nyelvekkel hirdettek az ősknek, a tan világítja be a tévelgő utódok utján most is. Mert az volt a legszebb, a legjobb, a legigazabb.

Soha még nem tévelgett az emberiség olyan nagyon, mint most. — Soha még annyi és különféle utakon nem kerestünk testi és lelki boldogulást, mint most. Soha oly gyökeres igazságokat nem tanultunk, mint aminőkre most tanít bennünket az élet és soha ennyi hazugsággal nem ámitottuk magunkat.

Tévelgünk, — de hála neked Szentlélek! — el nem tévedünk. Nincs az az ember, mégha bűnös is, ha nyomorult is, kinek életében ne tűne az a nagy óra, mikor az égi hatalom segítségével vissza ne térne az utra, melyen a Szentlélek tanait követni lehet. Eljön és üt az az óra, még ha a halálos ágyon is. Mert hisz nincs még akkor későn; arra tanítottál bennünket Szentlélek, ha megszünik a zaklatott szív dobogása, új élet kezdődik, a pihenés, a tisztaság. Hála, hála neked ezért a tanításért Szentlélek. . . Ó, milyen jól ismerted te a mi gyámoltalanságunkat és rettegésünket, hogy nekünk addad a Túlvilág birodalmát.

Vajjon: mi lett volna velünk enélkül? Tán elpusztultunk volna. Tán okosabbakká, hatalmasabbakká lettünk volna. De boldogok soha-soha nem lettünk volna.

Tévelgünk, de el nem tévedünk. Velünk a Szentlélek. És ezért ne féltsetek a világot, ti gyászos proféták és ti, a kor romlott erkölcsi felett sópáncsok öreggek. A fejlődés is, a bomlás is: törvény. A természet törvé-

nyének alávetjük magunkat és betartjuk, mert másképpen nem telik ki a mi gyámoltalanságunktól és gyöngeségünkötől. Bomlik, málk, rothad az anyag, átmelegszik változáson, míg végre egészséges élet fejlődik belőle. Ime: áldás a napsugár, áldás az eső: mégis mi mindent rombolnak, bomlasztanak — de végül diadalmas erejükkel alkotnak.

A te tanaiddal is, Szentlélek, be sokan tűznek csuf játékot és visszaélést! Az emberiség történetének írói be sok napfogyatkozást észleltek a te napodban, amellyel e világra ragyogsz, be sok foltot láttak és látnak benne. De elvesztek mind a semmiségbe, a nap fogyatkozását okozó üstökösök és bolygók, s bár vannak most is elegendő, jönni fognak még fölösen, eltűnnek ők is. Eltűnnek és te még teljesebben ragyogsz utánnuk. Mert te vagy a Nap, a roppant, az egyedüli.

Tavasza tavasza, piros Pünkösöd napja, üdvözöllek téged. Könnyebb a testem, boldog a lelkem, hogy megérhettelek. Kicsinyke porzemje vagyok a rettentő embersokaságnak, mely ujjongva üdvözöl, mégis úgy érzem, hogy az én gyönyörűségemre virradtál réám, hogy az enyém vagy, egyedül és megoszthatatlanul.

S így vannak ők is, a milliók és milliók. Minden ember szíve egy-egy külön világ és ez a sok millió világ örömpeszeve áldozza neked legdrágább kincsét: érzéseit, tavasza, piros Pünkösöd napja.

Hidegvíz-kúra.

— A SÜMEG ÉS VIDÉKE eredeti tárcája. —

Írta: Gérecz Károly.

A park fenyőcsucsain nesztelenül gurult végig a sárga hold. A nedves fűvön itt-ott megcsillant egy-egy Szent János bogár, az égi meteorok visszfénye. A halvány ezüstsugár ködben a kastély éles vonalai meredtek föl, redőnykopolyaikon csendes sziva magukba az alvó tavaszi éj lehelletét. Csak itt-ott zörrent meg az ág egy-egy nyugvó rigó alatt, csak itt-ott surrant föl a fűszál egy-egy kalandra induló zöld gyík nyomán.

Az országutról lódobogás hallatszott, mely mindinkább kivehetőbbé vált. Nemsokára egy lovas bontakozott ki a homályból, a park ajtajánál megállt s lovát szabadon hagyva belépett a kis kerti ajtón. A kert sötétlő lombfolyósi alatt, lélegzetét is visszafogva gázolt végig a rezgő fénytavacszkákon, melyeket az ingó lombok rései vetettek a porondra, s a kastély szögleténél állott meg.

A halk kocogtatásra, úgy látszik, fény ragyogott föl az előbb sötét redőnyök mögül.

— Ilona! eljöttem!

— Az ablak föltárult.

— Sándor, te vagy! köszönöm!

Sándor a feleje nyújtott kis kezét szeretetteljesen szorította meg.

— Igen! kedves hugom! eljöttem, dacára, hogy anyád megtiltotta át lépnem e ház küszöbét. Pedig tudod, barátotok voltam s hogy e barátság sohasem lépett a rokoni szereteten túl. Eh! de mit mentessem magam?! Nem jöttem, mert nem hívtatok s eljöttem, mert hívtál!

Ilona a kezében tartott kezét hálásan melegengette.

— Igen! hivattalak, mert szükségem van rád, mert tovább már egyedül nem bírom, mert szükségem van erőre, buzdításra, hogy ellenállhassak, mert itt e földön mindenki ellenségem s legjobban imádozt anyám, ki vak szeretetében erőszakolni akarja gyermekét a boldogságra.

Az elfojtott panaszt halk zokogás törte át olykor olykor, amelyet lassu permetező kesergés váltott föl.

Sándor a leomló szőke fűtöket simogatta, lágyan szeretettel, mint fehér galamb a páráját.

— Igen! megígérted, hogy elmegyek hozzá! — tört ki újra. — Feleségül megyek ahhoz, akit nem szeretek, akit utálok, ahhoz az önhitt, tarka majomhoz, Lázár Agenorhoz.

Sándor megrettenve nézett a holdfényben fürdő hideg, szinte áthatolhatlanná vált arcba.

— Ezt te megígérted?!

— Meg! Mert meg kellett ígérnem!

— Ilona! Eszedet veszted!

— Bárcsak elveszteném. De mit tegyek?

Az a szerencsétlen örülten szeret s ebben anyámnak teljesen igaza van. Azt mondja, hogy soha a világon önfeláldozóbb férjet nem kapok; a tenyerén fog hordozni! Oh! ha látnád! Ruhám szegélyét csókolja! Térdem állva sir mint egy gyermek. Igazán közel vagyok ahhoz, hogy megőrüljek.

Török Sándor megremegett, mint az Étna, amelyet belső tűz kinez.

Tavassy Ilona tehát nem az övé volt többé. Tulajdon szavával kötötte le magát máséhoz. E gondolatra nem volt elkészülve, hiszen különben sem tartotta a magának, még ábrándképet sem szőtt soha magának a jövőre nézve, csak annyira örült e leánynak, mint ahogy a

mező örül a rajta élő virágnak s ezt most le akarják szakítani tőle, a hervadásnak odadobni!

Képtelen volt eszméit tovább fűzni, csak nézte méreven a könnybe boruló nagy azurkék szemeket.

— Sándor! Anyám akarata volt, akit szeretek! s az övé, aki szeret engem. Revolvért rántott elő s azt mondta, ha megtagadom kérését, szemem láttára lövi magát agyon. Kiejtettem a számon ezt a szót: Igen! s hivattalak, hogy megmondjam neked.

* * *

Lázár Agenor könnyelmű fráter volt, szerencséjének gyeplőjét sohasem tudta biztos kezekkel tartani; hiányzott ebben a kábulban a regulator, amely a kerekék járását szabályozta volna.

Soha senki komolyan nem vette. Csak Tavassyné, ez a kifécamodott észjárású asszony, aki özvegysége napjait fantasztikus s meglehetősen humoros álmok szövésére használta föl. Egy ilyen csökönyös eszméje volt leányának Lázár Agenorral való házassága.

Ilona nem idegenkedett tőle, köztudomásu, hogy a lányok rendszeren a mama után indulnak, hanem hogy férjhez menjen hozzá, ezt mégis tulzott szivességnak tartotta volna.

Ekkor fordult unokabátyjához utolsó reménytel. Török a bizalmat teljesen meg is érdemelte. Egyenes jellem, hatalmas külső! Arkifejezése az oroszlan büszke, távolba merülő tekintetűre emlékeztetett. Igazi Mirabeau-fej. Sűrű göndör fekete fűtökkel, mint a fecsketoll, melyből egy csomó széles homlokának derűjét tette komolyabbá.

A bírói kar fénye, a legkitűnőbb jogászok egyike volt, ítélleti ugyszólván megjegyzés nélkül kerültek vissza a felsőbb fórumoktól.

A madarak védelme.

Most tavasszal, midőn a madarak dalától hangzik a levegő s előttünk áll a madarak hasznának egész nagysága, fordítsuk figyelmünket ez éneklő szárnyasokra. Látni, tapasztalni fogjuk, hogy Isten, ki az embert boldogságra teremtette, ez apró állatokkal is az ember hasznát és boldogságát kívánta megerősíteni.

Menjünk ki a szép természetbe! Tekintsünk széjjel a fák és bokrok közé, vetésekbe, vizek partjaira, s ha egy-egy madárfészket látunk, kis csipegő madárfiakkal, aggódó, remegő anyamadárral, jusson eszünkbe mindannyiszor, ami miatt a Teremtő így rendezte be az ő szépséges kertjét: a természetet, mely az ő gyermekeit, az embereket, annyi szép és szükséges kellékekkel ellátja. Tekintsünk csak széjjel: mennyi a bogár, mennyi a kártékony hernyó, az élősd! Jutna-e nekünk ahhoz idő, hogy e tenger mennyiségű férget pusztítsuk? Lám, Isten gondoskodott erről, azért teremtette a madarakat.

A férgek és bogarak, hernyók, bábok pusztításában legtöbb hasznat hajtának az éneklő madarak. Köztük az erdő sűrűjében fészkelő rigó, mely rengeteg mennyiségű bogarat és hernyóbábót elpusztít naponta. Azután a tengelic, a bokrok aljában rakott fészket: felkeresi a gyümölcsösöket, s a gyümölcsfákon élősködő hernyókat, férgeket pusztítja. Az erdei fák kérgén kopácsoló harkály a fa törzsébe befurakodott hernyóbábokra, pondrokra vadász. Órák hosszáig koptatja csőrével, hogy megmentse a különben életerős, szép fát a pusztulástól. A hullámzó vetések közé huzta magát a kis pacsirta, mely a fölkelő napot megelőzi, aranyos dalával jó reggelt köszön a serény munkás embernek, s míg a levegőben kering, a röpködő bogarak és lepkék ezerét csipi el.

Hát a fűrejszke, a csiz, kakuk, veréb, meg a kis ökörszem, mely olyan féltékenyen bujkál a lombok alatt. Azután a sármány, a bűgő vadgálamb, a szántó földműves után sétálgató barzdabillegető, mely a földbe rejtett hernyó és cserebogár bábait pusztítja. És a ház eresze alatt fészkelő, villásfarkú fecske, mely villámgyors repülésében megszámlálhatatlan legyet kap el. Aztán még a többi, melyeket elő nem számláltam, melyek közül egyetlen egy is egy nyáron annyi kártékony férget elpusztít, mennyire képtelen volna ezer ember egész év alatt.

S mégis mit látunk még mindig, felvilágosított napjainkban is? — Kis madaraink mindig veszedelemben vannak, nemcsak a nagyobb ragadozó madarak pusztítják őket, hanem az emberek is!

A földműves ember, mikor künn dolgozik, s véletlenül madárfészkekre akad, összecsapja kezét azon való örömben, hogy elfogja a kis madarat, s haza viszi apró gyermekeinek, kik egy óráig örülnek neki, azután a szárnyát, tollait tépik, nyagatják, kinnözzák, s végre falhoz vágják. Nem gondolja meg, istenadta eszével nem fontolja meg, mily kárt tesz akkor, mikor azt a kis sűrő madárkát kiemeli fészkeből a durva kezével. Azután a vásott suhancok, kik vasárnapi mun-

kaszünetüket arra használják, hogy madárfészket keresnek az erdőben, azt rabolják ki, abban telik örömkük, ha annak a kis madárnak sűrő hangját hallgatják, kalitkába zárják, megfosztják a kis fészketől, szabadságtól, életétől! Bizony, ha egy kis lélek lakoznék bennük s meghallgatnák azt az örömtől, boldogságtól reszkető dalt, melyet kis fészkeben csicsereg, nem nyujtaná kezét utána, hanem védené még a gyenge szelőlőtől is, s örülne azzal a kis madárral, s imádná az Isten, ki legkisebb madárkáját is elárasztotta boldogsággal. Nem edesebb tudat volna-e szívünknek, hogy azt a tehetetlen kis állatot nőni erősíteni tudja! Látja, hogy izmosodik, tolla, szárnyai nőnek, nemsokára elhagyja kedves fészket, szárnyra kel, magasra száll és legszebb szabad dalát éneklí! S gondolja még hozzá, hogy azzal az éneklő nemi is köszön valamit: talán hogy nem bántotta, talán hogy két falevéllal eltakarta leskelődő ellenség elől!

Hát mikor látjuk, hogy az utfélen, vagy egy-egy faágon véresre lött madárka csüng! A gummi puskából kilőtt kavics talán legszorgosabb munkájában, vagy legédesebb dala közben ölte meg a kis madarat! Hát mikor lépvesszőt látunk valahol kitéve leskelődő gyerkőcöket körülötte! Ne kívánjuk-e a hatóságok legszigorúbb intézkedését a madarak védelmére! Tiltsa el az ilyféle kártévést, álljon eléje szigorúan, s tekintse egyik fő kötelességének kis madaraink védelmét, tekintettel arra, hogy nemcsak megbecsülhetetlen hasznót fhajtanak, de kedves énekeikkel lelki gyönyörűséget is szereznek mindnyájunknak.

H.

Tanitók gyűlése.

Két kerület tanítói sereglettek össze május 30-án városunkban, a keszthelyi és sümegi esperesi kerületek egyesült tanítókörének tagjai, Nemes hivatás vonta őket ide, hogy tanácskozzanak az iskolaügy színvonalának emeléséről, a tanítók erkölcsi és anyagi életének fejlesztéséről.

A gyűlést Isten szolgálatával kezdték meg: reggel 9 órakor a plébánia-templomban misét hallgattak, hogy az ég áldását esdjék le közös munkájokra.

Mise után az elemi fiúiskola III-ik osztályában gyűltek össze. Jelen voltak a kör tagjai, alig néhánynak kivételével, a két kerület papja nagy számban volt képviselve, míg a helybeli tanítók és tanítónők mint vendégek vettek részt a gyűlésen.

Pozsgár Gyula végedi tanító remek megnyitó beszédet intézett az egybegyűltekhez. A szeretettel fejtegette szivig ható gyönyörű szavakkal. Majd üdvözölte a gyűlés tagjait s ezzel megkezdődött a tárgyak sorozata.

A jegyzőkönyv vezetésére Gaál Péter káptalanai tanítót, a hitelesítésére Hock Pál tőrjei és Konkoly Kornélia szalapai tanítókat kérte föl az elnök. Új tagok fölvétele után Pozsgár elnök részletes jelentést olvasott föl a múlt fél évről. Ennek kapcsán elhatározta a közgyűlés, hogy Palotay Ferenc volt főtanfelügyelőhöz bu-

csuirtat, Kranic Kálmán új főtanfelügyelőhöz pedig üdvözlő levelet intéz.

Erre hosszadalmas, de érdekes ügy került szőnyegre: a szent-grót polgárvárosi tanítói állás ügye. Lapunkban részletesen közöltük annak idején, hogy a polgárvárosiaknak sikerült elűzniük kitűnő, magas szűz hivatását mélyen átérző tanítójukat, csak azért, mert ez erélyes kézzel fogott a polgárvárosi iskola ázsiai állapotának europaisításához. A kerületi tanítókör erre kimondotta: hogy azt, aki polgárvárosra tanítónak megválasztja magát, számuzi kebeléből, vele szemben minden hivatalos és társadalmi érintkezést megtagad. Bizonyára mosolyogtak ezen a polgárvárosi „világos fejűk”, akik a Budapesti Napló révén országos hirre is vergődtek, mint a sötétség maradi népe. Csak hogy a nevetés hamar sirássá váljék, Hirdettek pályázatot. Nem pályázott senki. Föl sem vették. Hirdettek másodszer, harmadszer, negyedszer. Ismét nem jelentkezett senki. Betakarult a téli eleség, beszorult a jóság, leesett a hó: nincs tanító. A Pista, a Jóska, a Gyuri gyerek nem csak számáru nő fel, hanem ott rosszkodik az anyja nyakán, keseríti, rövidíti életét. Ez már öreg hiba. Valamit tenni kell. Elment a falu küldöttsége Pozsgár elnökhöz, kijelentette, hogy bánják, amit tettek, adjon nekik tanítót. Az elnök még a tanítók között is hatalom, de a közgyűlés határozata törvény. Az elnök kijelentette, hogy a szánom-bánomot tudomásul veszi, de a határozatot maga meg nem változtathatja, tanítót nem adhat. Erre alázatos intánciában fordultak a gyűléshez, megkövetve ezt. A gyűlés méltányolva a tördelmet, előbbi határozatát feloldotta s így Polgárváros megszabadult a hojkott alól.

Hosszú ügy volt ez. Délre járt az idő, midőn végeztek vele. Fekete Gergely zsidó plébános és a keszthelyi esperesi kerület tanfelügyelője gyönyörű szép felolvasása mellett hozzá, hogy a figyelmet folyton fenntartsa. A vallásos nevelésről tartott értekezést. Hosszú volt, de a legnagyobb érdeklődéssel hallgattuk végig a magas szűz tanulmányt.

Utána Zajonc Gusztáv vindornyalaki tanító a nedves levegőtüneteményekről tartott folyékony szép előadást. Mindketten jegyzőkönyvi elismerést arattak.

Az augusztusban Budapesten tartandó kat. tanítói kongresszusra Nyers Imre zalazántói tanítót küldték ki, megszavazván neki 40 kor. utiköltséget.

A pénztárvizsgáló bizottság tagjaivá Molnár Mihály góganfai, Hock Pál tőrjei és Boldizsár Sándor zalabéri tanítót választották meg.

A jövő közgyűlés Keszthelyen lesz. Erre felolvasóul Hock Pál és Lisztner Antal, gyakorlati tanításra Konkoly Kornélia és Gréber Sándor vállalkoztak.

Pozsgár Gyula elnök melegen lelkökre kötötte a tanítóknak, hogy a Tanítók Háza gyűjtőjének árusítására hívják föl a közszépbeli kereskedőket.

Még néhány kisebb indítvány után a közgyűlés véget ért.

Üres idejét a várostól alig husz percnnyire fekvő birtokának szentelte. Ilona levele egészen kihozta sodrából s midőn bucsut vett tőle, valóban szüksége volt a mezők friss szellőjére, hogy lábzan égő idegeit lehűtse.

Visszatérve, a városban kurjongatás, élénk heje-huja s zeneszó csapongott ki a házak közé szorított kerti mulatóhelyről. Lova lassu lépésben haladt; midőn odaért, a bejáró előtt egy legyűrt sárga csizmáz inas köszöntötte.

— Az urad van itt?! — kérde a lovak mellett a zabolát rángató lakájtól.

— Igenis! Most jöttünk az állomásról.

Egy utjuk volt hazafelé. Török betért egy pillanatra.

Magános asztalnál csakugyan ott ült barátja Fővényessy, egy szomszéd birtokos, aki estelített. Nagyon megörvendett Török társaságának. Együtt látva, testvéreknek lehetett volna tartani őket. Igazi Patroclus és Achilles, arcaikon azzal a meleg fényvel, amely találkozásukkor mindkettejük szeméből fölragyogott s amelyből őszinte barátságukra lehetett következtetni.

Kissé távolabb mulatozó társaság dőzsölt. A cigány féktelenül csapkodta a hurokat s fül-siketítően a cimbalomra tett pléh tálcán verte a Persa-Marcheot. Az asztal tele volt arany és ezüst bunkós palackokkal s masszív hűtő mozsarakkal. Mindenki, még a cigány előtt is hatnyolc gyertya égett.

Felváltva poharak, palackok és gyertyák repültek az átelleni magas falhoz, onnan csörömpölve hullottak vissza.

De ez még nem volt elég gyors pusztítás; arra való a guillotine.

Valamelyik jakobinusnak eszébe jutott, hogy az egész asztalt terítőstül rántsa le. Ez

volt hatás! Tombolt, harsogott mindenki: Gyertyát! Friss palackot ide!

A cigány még szilajabban vert a hurok közé: a bőgő bömbölt, a klarinét visított, a vonó örült gyorsasággal kacagott végig a hurokon.

Egyszerre csak mintha elváltak volna; valamelyik intett a cigányoknak s aztán poharát fölragadva Lázár Agenorhoz fordult:

— Éljen Ó! — kiáltá.

— Kicsoda?! — veti oda egy be nem avatott.

— Hát ki más, mint a menyasszonyom, Tavassy Ilona!

— Éljen! — harsogott rá a válasz s a cigány tust ropogtatott utána.

— Török elfehéredett. — Hát még ma este?! Jó! — Már félig fölállott, de egy közbe vágott sző visszatartotta.

— Hogy is volt csak Agenor?! beszéld el csak mindnyájunknak, — biztatá az est hőst a mulatozók egyike, aki büszke volt barátjának kalandjaira s melleleg mondvá, ennek kegyelméből élt.

Lázár Agenor, ez az önhitt léha majom, a bortól bevált emberek szokásaként, azonnal kész volt a bizalmaskodásra.

Tündér Ilonáról motyogott valamit s végül egy revolvert rántott elő.

— S aztán mikor láttam, hogy célt nem érek, azt mondtam, hogy: Nálad nélkül nem élhetek! s számba fogtam ezt a revolvert, így ni! — s egyszersmind a vidám kompániának meg is mutatta, hogy hogyan.

S aztán mikor azt mondta, hogy: így ni! egy jóízűt harapott bele.

Nem tört ki még a papirmaché foga sem, hiszen az egész revolver csak csokoládé és staniól

papirból volt, golyó helyett bonbonokkal töltve, melyek az asztalon szanaszét gurultak.

Nagyon tetszett ez a kompániának. Eközben a társaság néhány tagja észrevette Török fenyegető haragját s figyelmeztette rá Agenort.

Lázár Agenor fölkapott egyet a bonbonok közül s oda vágta Törökhöz, kit bensejében gyűlölt, mert tudta, hogy Ilona ezt szereti.

— Ne nézz olyan savanyuan, Sándor! nesze neked is egy...

Török fölállott s a mulatozókhöz lépett. Szó nélkül ragadta galléron Agenort, keresztül rántotta az asztalon s aztán mint egy emelő daru, félkézzel magasra tartva vitte a fal felé.

Odyseus és társai nem remeghettek jobban, mint az asztalnál maradtak.

Megfojtja-e?! Vagy a pezsgőspalackok sorsára jut?! A következő pillanat megadta rá a választ.

A fal melletti vízcsatornánál óriási hordó állott, tele kapitány vízzel tüzvészély esetére.

Török kétszer háromszor belemártotta a szerencsétlent s odadobta az oleandereis vödörök közé.

Aztán nyugodtan, egy tekintetre sem méltatva a széledező társaságot, előbbi helyére ült s koccintva Fővényessyvel csak ennyit mondott:

— Ugy-e Laci?! nekünk még nem kell revolver!!

* * *

Természetesen az eljegyzésből semmi sem lett. Lázár eltűnt a vidékről. Török pedig pár hó múlva legyőzve Ilona anyjának szeszélyeit, a legboldogabb férj s nemsokára békés családapává lett, akiről soha senki erőszakosságot fel nem tételezett volna.

H I R E K.

— Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

— **Iskolálatogatások.** Május 31-én *Acz Sándor*, a sümegei esperesi kerület tanfelügyelője meglátogatta a sümegei elemi leányiskola összes és a fiúiskola IV. osztályát. Június 1-én pedig *Russicska Kálmán* dr. kir. tanácsos, vármegyénk tanfelügyelője látogatta meg a helybeli kisdedóvót, továbbá az elemi iskola és felső leányiskola összes osztályait. Mindkét tanfelügyelő meghallgatta a tanulók feleleteit, maguk is kérdéseket intézve a gyermekekhez, megismerlést az irásbeli munkálatokat és rajzokat. A tapasztalt eredményről dicsőrejtő nyilatkoztak.

— **Igazságügyi kinevezés.** A király *Deme Kálmán* zalaegerszegi törvényszéki jegyzőt a csáktornyai járásbíróvához albírót nevezte ki.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Kovács László* okl. tanítót a zalaegerszegi állami elemi népiskolához rendes tanítót nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Barbárics Gyula* tapolcai járásbíróági irnokot az alsólendvai járásbíróvához helyezte át.

— **Magyar név.** Vaisz Vilmos türjei lakos vezetőknévénél *Nemet-re*, *Parpatics Gyula* sárosdi lakos vezetőknévénél *Zalavölgyi-re*, *Slovák Béla* és *Slovák Géza* nagykanizsai kiskorú lakosok vezetőknévénél *Sugár-ra* való változtatását a belügyminiszter megengedte.

— **Pártgyűlés.** Mint lapunkat értesítik, *Gyümörey Vince*, a zalaszentgróti kerületre nézve a zalaegerszegi szabadelvű pártgyűléstől kiküldött elnök, e kerület alakuló gyűlését június 17-re Zala-Szent-Grótra hívja össze.

— **Gazdaköri gyűlés.** A sümegevidéki gazdakör választmánya május 31-én gyűlést tartott, melyen *Szűcs Zsigmond* elnökléte alatt *Gyümörey Gáspár*, *Gyümörey Vince*, *Hayden Sándor*, *Kovács Mihály*, *Kardos László*, *Mayer István*, *Mojzer József*, *Sugár Jákó*, *Talabér Károly* és *Zathurecky Márton* vettek részt. A jegyzőkönyvek feloiasása után elnök előterjesztette *Fankovich László* gróf dr. főispán leiratát, melyben a sümegei járás főszolgabírája utján tudatta a körrel, hogy a földmivelésiügyi miniszter járásonként két-két gazdasági munkást és eselődöt 100—100 koronával jutalmaz meg s fölhívta a gazdakört ezek kijelölésére. A kijelölések után a főszolgabíró és az anyaegyesületől érkezett megkereséseket terjesztette elő az elnök a gazdasági népies előadások tartása tárgyában. E felszólításra önként vállalkoztak: *Szűcs Zsigmond*, ki a szántóföldeknek gyomtól való mentesítéséről, *Hayden Sándor*, ki a gabonatermeiéről és *Sugár Jákó*, ki a ragadós állati betegségek ellen való védekezésről fog előadást tartani. Ennek kapcsán megemlítjük, hogy a gazdasági egyesület nevében *Grunner Lajos* titkár *Kocsis Károly* sümegei kántortanítót, aki a gazdasági és szőlészeti tanfolyamokat elvégezte, hívta föl népies gazdasági előadások tartására. A viharágyuk ügyében megvárják, míg a földmivelésiügyi miniszter szakértőt küld ki és csak ennek meghallgatása után fognak a további eljárásról intézkedni. Néhány miniszteri leiratnak tudomásul vétele után *Szűcs Zsigmond* megköszönte a tagok megjelenését s a gyűlést eloszlatta.

— **Elhalasztott jünialis.** A sümegei állami reáliskola jünialisát közbejött akadály miatt június 2-ról 7-ikére, rossz idő esetén 13-ikára balasztották el.

— **Jégeső.** Mint lapunkat értesítik, május 27-én délután *Pula*, *Halimba*, *Padrag* és *Szűcs* községeken jégeső vonult keresztül, mely átcsapott a nyírádi határba is. A jég az előbbi négy községben nevezetesen károkat okozott a gazdáknak. Nyírádon azonban kárt nem tett.

— **Előmunkálati engedelem meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter *Eötvös Bálint* dr. ügyvéd, budapesti lakosnak egyrészt a déli vas-pálya-társaság Székesfehérvár állomásától *Szent-Mihály*, *Fenő*, *Csajág*, *Kenese*, *Vörösberény*, *Paloznak*, *Balaton-Füred*, *Aszófő*, *Balaton-Udvari*, *Akali*, *Ságh-puszta*, *Zánka*, *Köveskál*, *Kövágó-Ór* és *Gyula-Keszti* irányában a dunántúli h. é. vasutak *Tapolca* állomásáig, esetleg *Ság-puszta*, *Szepezd*, *Badacsony-Tomaj* irányában *Balaton-Edöricsig*, vagy a tervezés alatt álló *tapolca-keszthelyi* helyi érdekű vasut valamely alkalmas pontjáig, másrészt *Vörös-Berénytől* *Veszprémig* vezetendő gőzmozdonyu, szabványos nyomás távolságu helyi érdekű vasutvonalakra a hivatali elődje által kiadott és múlt évi április 28-án meghosszabbított előmunkálati engedelem érvényét a lejáratától számított további egy év tartamára meghosszabbította.

— **Vizsgálatok sorrendje.** A csabrendeki állami elemi népiskola tantestülete f. évi május hó 31-én d. u. 4 órakor tartott testületi gyűlésén az 1899/1900. tanévi záróvizsgálatokat a következő sorrendben állapította meg. Hittani vizsgák a róm. kat. növendékek részére június

16-án, az íz. f. évi június 17-én. A többi f. hó 1-én *Vida* járás gyűlését tartott. Magtatótanárakból pedig: június 18-án d. e. a III. leány, d. u. a III. flosztály, június 19-én d. e. az I. leány, d. u. az I. flosztály, június 20-án d. e. a II. leány, d. u. a II. flosztály június 21-én d. e. a IV. V. VI. flosztály, d. u. a IV. V. VI. leányosztály. A szülők és tanúgyaratók a vizsgákon szívesen láttatnak.

— **Az esküdtbíróági névjegyzék** a sümegei községhezán közszömlén van, ahol az érdeklődők megtekinthetik.

— **Gyászír.** Részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: *Sebestyén Gyula* mint férja maga, valamint gyermekei: *Gyula*, *Jenő*, *Margit* és *Lászlónak* nevében is fájdalommal telt szívvel jelenti, hogy a legjobb hitves illetve anya *Sebestyén Gyuláné*, született *Fodor Emma* folyó hó 1-én, életének 29-ik, boldog házasságának 9-ik évében a halotti szentségek ájtatos felvétele után, az Úrban csendesen elszenderült. A drága halottnak földi maradványai folyó hó 3-án délután 3 és fél órakor fognak a tapolcai róm. kat. sírkertbe a boldog földtámadás reményében elhelyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 2-án, délelőtt 7 és fél órakor fog a tapolcai plebánia-templomban a Mindenhatónak bemutatattatni. Tapolcán, 1900. év június hó 1-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Tekenyé tagosítása.** Zűravaros birtokviszonyok uralkodnak *Tekenyén*. A gazda szántjaveti a földet, de bizony kétséges, hogy az a föld nem a hetedik szomszédjé-e? Ezek az „ázsiai” állapotok azt a szomorú eredményt születték, hogy *Tekenyé* lakosai elvesztették hitelképességüket, mert nem akadt intézet, aki *Tekenyé* földre kölcsönt adott volna. Az ügyet rendezni nem lehetett, mert az iratok valahol elkalódtak. Végre a miniszter megkönyörült a *Tekenyé*iek sorsán. A zalaegerszegi törvényszék fölterjesztésére elrendelte *Tekenyé* mezejének új tagosítását. A törvényszék *Köhler Ede* zalaegerszegi mérnököt bízta meg a tagosítás keresztülvitelével, aki a munkálatokat már javában folytatja.

— **Jutalom fatenyésztő tanítók számára.** A „Magyar Földhitelezet” a hazai gyümölcstenyészést a községi faiskolák utján előmozdítani óhajtván, az 1892. évtől kezdve az 1902. évig minden évben 1 db 600 koronás, 2 db 400 koronás, 18 db 200 koronás jutalmat tűz ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnek és a fatenyésztés terén szembevető sikert képesek fölmutatni. E díjakra pályázhat minden magyarországi faiskolát kezelő néptanító, valamint oly községi kertész is, aki a faiskola kezelésén kívül a népiskolákban a gyümölcstenyészést hivatás-szerűen tanítja és tanításának eredményeként községében és vidékén a nemes gyümölcs termelése terén látható sikert képes fölmutatni. Különös figyelembe fognak részesülni azon tanítók, kik a filloxera által elpusztított vidékeken kezelnek mintaszzerűen faiskolát. A pályázati kérvények megírásánál kiváló súlyt fognak fektetni a minél kevesebb és leginkább keresett gyümölcsfaj nagyban való szaporítására, a faiskola rendszeres kezelésére, a faiskola kerítésének minőségére, az oltás módjára, a magas és félmagas törzsű fák helyes nevelésére. A folyó évi díjakra a pályázati kérvények ez évi július hó 1-ig adandók be az illető kir. tanfelügyelőséghez, mely azokat véleménye kíséretében közvetlenül a földmivelési miniszteriumhoz terjeszti föl és a pályázat eredményéről ugyanakkor egyidejűleg vallás- és közoktatási miniszterhez jelentést tesz. Az ekként beérkezett kérvényeket a földmivelési miniszterium által az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Magyar Kertészeti Egyesület kezebebelől összeállított bíráló bizottság tárgyalja, mely bizottság a pályázók faiskoláit, ha azt szükségesnek tartaná, központi vagy vidéki megbízottjai által meg is szemlélteti. A pályázó faiskola-kezelő tanítók egy koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvényeikhez faiskolájuk vázlatos rajzát, részletes leírását, az abban található csemeték és oltványok kor-, nem- és fajszertint kimutatását mellékelni tartoznak. A bíráló bizottság által a pályadíjban való részesítésre érdemes pályázóknak odaitelt jutalmakat a vezetőjük alatt álló miniszterium adományozza elismerő oklevél kíséretében. Kik már egyszer jutalmat nyertek, újabb jutalomra csak azon esetben pályázhatnak ismét, ha kész oltvány-állományuk legalább kétszer akkora, mint az első jutalmazáskor volt.

— **Egy ifju halála.** Évekkel ezelőtt *Jós Lajos* cipészinas bőrvágó késével oldalba szúrta társát, *Holba Kálmánt*. A seb súlyos volt, de az ifju hosszas szenvedés után végre is meggyógyult. Most azonban a szurás tájékán hatalmas daganat, mint a kalapom, keletkezett az ifju oldalában. Fölytették a budapesti klinikára, ott operálták, azonban a műtét után pár napra meghalt. Messze az édes szülőföldtől, az ország fővárosában temették el a 20 éves ifjut. Érte

— **Ördögüzés.** Bizony az ördög nagyon nagyon megszállotta a lelkeket. A sajtó tizi nap nap után, de a jó Isten tudja, mikor sikerül az ördögöt kiűzni szállásáról. A magyar ember lelkét a külföld termékeinek bálványozó ördöge szállotta meg. Csak az a jó, az az olcsó, ami német, osztrák, stájer, ha komisz is, ha drága is. Olyan cikkeket is onnan hozatnak a külföldről, ami nálunk is kapható, éppen olyan jó, olcsó, ha nem jobb, nem olcsóbb. Sümegeen valóságos mánia ez. Minden a háztartáshoz, gazdasághoz, szőlőműveléshez való szer, eszköz, anyag jóformán külföldről kerül. Ime, szőlőinket is a külföldről hozatott kénél porozzák be. Összeállanak egy csomóba, megrendelik: a mi kereskedőink pedig nézhetik a napot. Ugyan mikor szabadulunk meg a külföldi dolgok bálványozásának ördögétől?

— **A névmagyarosítás megkönnyítése.** Évek óta hangzik már a panasz, hogy a névmagyarosítást sokáig intézték el a miniszteriumban. *Gulner Gyula* az új államtitkár intézkedésére a belügyminiszteriumban ezentul külön hivatal fogja átvizsgálni a névmagyarosítási kérvényeket, azokat azután a miniszterhez terjesztik föl, úgy, hogy a kérvények elintézésében késedelem nem fog beállani. A névmagyarosítási kérvények borítékjára rá kell írni: *Névmagyarosítás*, úgy a kérvény egyenesen az illető osztályba jut. Az új rend június 1-én lépett életbe. Szép, szép, de a bélyeget ez ügyben mikor törlik el?

— **A dohányzás egészséggtana.** *Laqueur* strassburgi tanár egy legutóbb közölt orvosi értekezésben a dohányzás egészséggtanát fejtegeti és arra a következtetésre jut, hogy a dohányzás nem okvetlenül káros az egészségre, ha az ember azt kellő mértékletességgel tizi. Legfőbb 25 gramm dohányt szabad elfogyasztani egy nap, ami körülbelül öt közép nagyságu szivarnak felel meg. Érzékenyebb embereknek a szivműködését azonban már kisebb adagok is megzavarhatják. Fontos szerepet játszik a dohányynak minősége is, de tévedés azt hinni, hogy a belföldi, ugynevezett könnyebb szivarfajok az egészségre kevésbé ártalmasak, mint a Havannaszivarok, mert a havannai dohányfajtákban kevesebb nikotin van. Elgyomorra sohasem kellene rágyújtani és legjobban étkezés után birja el az ember a dohányzást. Sok ember ebéd vagy vacsora előtt is rágyujt, hogy az éhséget elnyomja, a mivel nagyot vét egészsége ellen. Ne tartuk a szivart szájunkban akkor is, mikor nem szivjuk és ne szivjuk végig, mert ez nagyon ártalmas. A nikotinmérgezés szivdobogás és szorongás által jelentkezik; ha ezek a tünetek föllépnek, legjobban a dohányzást azonnal abbanhagyni.

— **Nyílik már a pünkösdi rózsá.** Amint hajnali álnukból ébrednek a tulipánok, harmatoseppektől megtörött szemükkel kíváncsian néznek maguk körül a kertben. Tegnap este óta valami változás történt ott. Játékot üzött velük az éjszaka rejtelmes tündére; a szomszéd-ságukba szebb és rikitőbb színű virágokat plánlált, mint ők, jó maguk. Az este még csak bimbózásban látták azokat. Széles zöld levelek közül nagy nagy zöld bimbók ágaskodtak a magasba s ime ma csupa tulipánszínű, vörös virág néz velük farkasszemet. És mindinkább nő nagyobodik s egészen háttérbe szorítja őket. A fodormenta, cifrasás és levendula az ő szerénységükben szintén irigykedve néznek az új jövevényekre, azok pedig csendesen ingatják fejüket a langyos tavaszi szellőben s a házak virágos ablakaiból várják a nótát, hogy megzendül:

Nyílik már, nyílik már
A pünkösdi rózsá —
Édes kedves, kis angyalom,
Szakíts egyet róla . . .

— **Olcsó puskapor a viharágyuk számára.** A földmivelési miniszter közbenjárására a közös hadügyminiszter megengedte, hogy a jég ellen viharágyukkal való védekezésre szükséges puskaport a gazdaközönség a katonai szertárakból mérsékelt áron, kilogrammonként 76 filléért szerzhesse be. A puskapor a budapesti, gyulafehérvári, kassai, komáromi és temesvári tüzérségi szertáraknál, a nagyszabonyi, besztercebányai és pozsonyi tüzérségi fiókszertáraknál és az aradi műszaki tüzérség kezelő osztályánál szerzhető be, ha az arra följogosított egyesületek, intézetek vagy hivatalos közegek igazolják, hogy a puskaport védekezésre használják föl. Az igazolvány kiállítására föl vannak jogosítva a gazdasági egyesületek is.

— **Helyreigazítás.** A lapunk múlt számában „Vak gyilkossági hír” című hírtünkben téves értesülés folytán *Kovács Ignác* nértünk *Boldizsárné* helyett, mit ezennel helyreigazítunk.

— **Községi jegyzők minősítése.** A községi és körjegyzők minősítéséről szóló törvényjavaslat, amely a közigazgatás államosításának bevezetése, több fontos elvi intézkedést tartalmaz. E javaslat szerint a belügyminiszterium az ország különböző vidékén egyelőre tíz közigazgatási kurzust állít föl, amelyekben a mostani jegyzők és körjegyzők közül bárki is résztvehet. Azok a községi és körjegyzők, kik az ilyen tanfolyamon diplomát nyertek, életbeléptethetők a rendezendő állami közigazgatás bármely szolgálati fokára. E szerint a jegyzőből, ha tehetsége erre érdemesíti, lehet szolgabíró, főjegyző stb. Akik még most nincsenek a közigazgatás szolgálatában, csak érettségi bizonyítvány alapján vehetők föl a tanfolyamra.

— **A népszámlálás elrendelése** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben az 1900. évi népszámlálás megejtése határidőjeül 1901. jan. 1—10-ig terjedő időt határozza meg s az általános intézkedések megtételére szólítja fel a törvényhatóságokat. Az 1900. évi népszámlálásról szóló 1891. évi XLIII. t.-c. 2. §-a értelmében a községeket és városokat az 1980. évi népszámlálás alkalmából a következő kiadások fogják terheli: irodai kiadások, a számláló biztosok díja, a népszámlálási anyagok csomagolási és szállítási díja a központi statisztikai hivatalhoz. Ez okból figyelmezteti a miniszter a törvényhatóságokat, hogy már most tekintettel legyenek a városok és községek az 1901. évi költségvetési előirányzatában a várható népszámlálási kiadásokra. A rendelethez mellékelve van egy utasítás is a népszámlálás megejtésére vonatkozólag. Ez utasítás szerint a népszámlálás megejtése 6. köznapon túl nem terjedhet. Minden a törvényhatóság területén levő községek azonban egy számláló kerületé nem alakíthatók. Számláló biztosoknak kinevezhetők tanítók, tanárok, lelkészek, ny. hivatalnokok, értelmesebb gazdák stb. — de a körjegyzők, anyakönyvvezetők, orvosok lehetőleg mellőztessenek. A számláló biztosok díjai fokozatosan vannak megállapítva: I. díj 3, II. díj 4, III. díj 5, IV. díj 6 korona.

— **A napfogyatkozás.** Sümegeben is sok ember figyelte hétfőn a napot kormos üvegen keresztül. A napfogyatkozás tüneményében gyönyörködtek, mely délután 4 óra 20 perckor kezdődött. Tisztán látható volt, amint a hold fokozatosan csuszott a nap elé, mely 5 óra 23 perckor félholdalakunak látszott. Ekkor érte el maximumát a ritka tünemény. Nálunk Magyarországon csak részleges volt a napfogyatkozás, amennyiben a napnak csak $\frac{61}{100}$ részét fedte el a hold, de Algírban, Spanyolországban és Portugáliában látható volt a teljes napfogyatkozás ritka tüneménye is. A maximum elérése után egyre kisebbedett a fogyatkozás s pillanatról-pillanatra gömbölyűbb lett a nap tányérja; 6 óra 15 perckor pedig megszűnt a tünemény s újra teljes fényében ragyogott a nap. A tünemény megfigyelésének üszta idő kedvezett.

— **Orvosok gyűlése.** Az orsz. orvos szövetség zalavármegyei fiókja május hó 26-án Háy István dr. megyei tiszti főorvos elnöklésével Keszthelyen a városház tanácstermében tartotta évi rendes közgyűlést. A szövetség tagjai szép számmal jelentek meg s az orvosi rendre vonatkozólag üdvös intézkedéseket és határozatokat hoztak. Nevezetesen megállapították az orvosi ügyrendet és rendtartást, mely magában foglalja a fiókszövetség célját és feladatát, a tagok jogait és köteleit, tiszti karát, a választmány és közgyűlés feladatát, a fegyelmi szabályokat. Az orvosi rendtartás magában foglalja az orvosi díjazást is, amely szerint megállapodás történt arra nézve, hogy miután az orsz. orvos szövetség az orvosi műtétekre nézve díj-szabályt fog megállapítani, a fiókszövetség ezt bevárva, azt fogja elfogadni, de az egyszerű beteglátogatásért vagy orvosi rendelvényért napról 2 korona, éjjel pedig ennek kétszerese fogadtatott el. A kerületi betegsegélyző pénztárakkal szemben követendő eljárásra vonatkozólag pedig határozatilag egyhangulag főelv gyanánt a szabad orvos választást mondták ki, s erre a határozatra nagy szüksége van az orvosi karnak, mert a pénztári orvosok csekély díjazásukat is csak nagy nehezen kaphatják meg. Ezután a fiókszövetség fegyelmi választmányába titkos szavazással beválasztották: Blau Simon dr., Háy István dr., Halász Miksa dr., Lukonich Gábor dr. és Szekeres József drt. A közgyűlés befejezte után társas ebéd volt, s üdvözlő táviratot küldöttek Kélli Károly drnak, az országos orvos szövetség elnökének és Maugin Károly dr. volt megyei főorvosnak, a zalavármegyei fiókszövetség megalapítójának. Délután az orvosok Hévíz fürdőt tekintették meg. A legközelebbi gyűlés Alsó Lendván lesz.

— **A butoripar fejlődése** napról-napra nagyobb mértékű. Igazi élvezet végigtekinteni egy

egy modern butorkiállítást, hol a legújabb háló, ebédő és szalon berendezések mintaszerűen vannak összeállítva. Valódi látványosság ezért a *Nemes és Lengyel* butortermei, (Budapest, kecskeméti ucca 6. sz. I. em.) mert meglepő nagy választékban tartatnak állandóan raktáron a legremekbű butorok. *Nemes és Lengyel*, kitűnő jó hírnévnek örvendenek és olcsóbban mint bárki árusítják a legszolidabb készítményeket. Bővebb felvilágosítást és költségvetést ingyen adnak.

— **Viharágyu-kísérletezés Tapolcán.** Farkas Kálmán, a Farkas és Faragó budapesti mlakatos cég baltája többek kívánságára eljött Tapolcára, hogy lényegesen javított viharágyuját bemutassa. A próbálványokat e hó 24-én délután tartotta több földbirtokos jelenlétében a vin-celáriskola előtti tőren a jelen voltak legnagyobb elismerésére. Bácsra 5 drbot, Szt. Györgyhegyre 4 drbot, a díszeli hegyközésgbe pedig 3 drbot rendeltek a földalólánál.

— **Szélhámós.** Május 28-án délelőtt csak beállt ám egy vidéki atyafi Kocsis Károly kántortanító osztályába s bemutatja magát, hogy ő a vitai mester kocsisa, bort vitt a gógánfai mesternek s most visszajövet a városvegen eltörtött a kocsija, kér két frtot, majd a gazdája megküldi. Azt hitte a jámbor, hogy rögtön csíp két frtot. De csalódott. Kocsis barátunk kijelentette neki, hogy majd iskola után megnézi a törött kereket, a bodnárnál kialakítja és kifizeti. Erre az atyafi tovább állott. Persze, sem kocsinak, sem keréknek hire sem volt. A szélhámós embert a rendőrség is kereste, de jónak látta elállolni a városból. Mint értesülünk, hasonló manipulációt másoknál és a szomszéd falvakban is megkísérelt, nem egy helyt sikerrel.

— **A rézgálic.** Kalmár Ignác helybeli vin-celárisnek 3/4 éves fiacskája a konyhában csuszkálva, valahogy egy darab rézgálichoz jutott s ezt lenyelte. A méregtől rosszul lett, de Fischer Ignác dr. gyorsan alkalmazott segédelmével a méreg hatásától megmentette.

— **Vizsgai jutalomkönyv.** A könyvpiacra megjelent legújabb mű éppen alkalomszerűleg látott napvilágot: „*Tanulók vesérkönyve az erkölcs, jellem és hazafiságban*” cím alatt. Irta és kiadta *Vaday József* nagyváradi községi isk. igazgató. II. kiadás. Ára a szerzőnél rendelve díszes kötésben 1 kor. 30 fil. A műnek erkölcsi és jellemképző példái igen érdekes és hasznos olvasmányul szolgál az ifjúságnak. Tehát ez a mű egyike a legjobb vizsgai jutalomkönyveknek. Ajánljuk nemcsak az iskolaszékek és tanítóknak, de az egyes szülőknek is, akik gyermekeiket értékes és mégis elég olcsó ajándékkal akarják meglepni. A művet a miniszter még első kiadásban engedélyezte 4808/1899. szám alatt és már eddig is sok helyen elfogadták. Ismertető nyomtatványokkal vagy rendelés esetén tiszteletpéldánnyal a szerző készséggel szolgál a szerző. Rendelések hozzá Nagyváradra intézendők.

— **Thierry A. gyógyszerész gyomorbalzsama és centifolia-kenőce** minden szenvedőnek biztos hatással van és ezért a legmelegebben ajánlhatjuk. Lásd a mai számban levő hirdetését.

Nyilt-tér.

Az a rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik boldogult Szakmáry József elhalálozása alkalmából a gyászoló család irányában részvétüket kifejezni szivesek voltak, fogadják ez uton is leghálásabb köszönetünket.

Sümege, 1900. május 29-én.

A gyászoló család nevében:
Németh Lajos.

Közgazdaság.

— **Az altalajturó eke haszna.** Száraz, csapadékban szegény vidékeken az altalaj turó eke használatát nem lehet eléggé ajánlani. Számos kísérlet bizonyítja, hogy altalaj turóval porhanyított talajokon a növényzet sokkal inkább kibírja a szárazságot, ami természetes is, mert a rövid, de nagy eső a csak felületesen porhanyított földről nagyrészt lefolyik, ellenben a mélyebben porhanyított föld sokkal nagyobb mennyiségű vizet képes abszorbeálni s azt hosszabban megtartja, mert hajcsővessége mélyebben van szétrombolva. Kétségtelen tehát, hogy az ősszel vagy télen át végzett mélyítés a talajnak már csak azért is nagyon előnyös, mert a a szárazság káros hatását jelentékenyen csökkenti. Amerikában a nebraskai kísérleti állomáson hajtottak végre e tekintetben igen érdekes kísérletet. Egy-egy mellett fekvő, jó trágyaerőben levő, szuperfoszfáttal jól megtrágyázott területek egyikét altalajturóval megporhanyították, a másikat pedig közönségesen megsántították. Az eredmény meglepő volt. A csak közönséges módon megsántított területen az elvetett tengetri a szárazság miatt gyöngye, vékony szárazakat bocsájtott s apró csöveket termelt, a mélyen megsántított talajon pedig a legszebb termés volt. Természetes, hogy az altalaj porhanyítás csak ott ajánlható, ahol a talaj elegendő mély, nem kavicsos, nem agyagos.

— **A foszforsav hatása a mag minőségére.** Általános ismert dolog az, hogy a foszforsav-trágyázás nem csak termésmennyiségét eredményez, de a kalászosok és kapások magvainak minőségét is tetemesen javítja. E tekintetben beható kísérletek folytak a közel multban egy Stokholma mellett levő magnemesítő állomáson, melyek határozottan bizonyítják, hogy a mag fejlődésére és nemesedésére a vízben oldható foszfortrágyák alkalmazása véghetetlenül kedvező befolyással vannak. Ilyen trágyázás mellett a magvak nagyobbodtak, sulyosodtak s minőségileg is javultak, sőt a hitvány, silány magvak is ebben az irányban fejlődtek. Tudva már most azt, hogy az erőteljes szép magból mennyivel erőteljesebb növény fejlődik, nem lehet eléggé melegen ajánlani, hogy a gazda buzáját s egyéb terményeit a most jelzett módon is javítsa, nemesítse.

— **Mennyi meszet használjunk trágyázásra.** Azt hisszük általában, hogy Magyarországi talajai mérszben eléggé gazdagok, pedig a legtöbb esetben családunk, mert csaknem mindenütt meszhány van jelen. Legtöbb helyt tehát célszerűnek mutatkozik a talaj meszeszése. Az alkalmazandó mesz mennyiségére nézve azonban nagyon eltérők a nézetek, vannak, akik hektáronként 5, mások akik 100 mázsza meszet ajánlanak. A használandó mennyiség megállapításánál figyelembe veendő, hogy a mesz elsősorban is a talaj fizikai tulajdonságát javítja, a talajt szelidíti, tehát magától értendő, hogy mennél köztöttebb, nehezebb a talaj, annál nagyobb mennyiségű meszet igényel az és megfordítva, Legcélszerűbb a szelid talajra 26—20 q.-át adni hektáronként, nehezebb agyag talajra pedig 20—30 q.-át. A mesz tudvalevőleg hajítja a talajt s óriási mértékben termésmozgató hat, de hamar ki is meríti, ha a tápláló anyagok visszapótlásáról kellőleg nem gondoskodunk. Aki tehát mesze, az ne felejtse el, hogy a nagy terméseket csak az esetben biztosíthatja a jövőre is, ha kellő mennyiségű istállótrágya mellett még műtrágyákkal — nevezetesen pedig vízben oldható foszforsavat tartalmazó szuperfoszfáttal is ellátja talaját, ellenkezőleg a meszeszésnek momentán ugyan hasznát fogja látni, de annál nagyobb kárát későbbben.

— **Mi az oka, hogy az ujonan telepített szőlők bővebben teremnek.** Általános tapasztalt dolog, hogy azon szőlők, melyeket olyan területen telepítettek, ahol eddig szőlő nem állott, kétszerte, háromszorta nagyobb termést adnak, mint azok, amelyek nagyon régen állanak egy és ugyanazon helyen. E körülmények oka kizárólag abban kereshető és található fel, hogy azok a talajok, melyekben eddig nem állott szőlő, rendelkeznek elegendő mennyiségben mindazon tápláló anyagokkal, melyekre a szőlőnek szüksége van, ellenben azok, amelyekben már régen szőlő áll, egyoldalulag vannak kiaknázva; káli és szuperfoszfáttartalmuk annyira megapadt, hogy a rajtuk levő szőlő jó termést nem adhat, kiapadt pedig azért, mert a szőlő évente jelentékeny mennyiségű káli és foszfort vont el a talajtól, de annak visszapótlásáról senki sem gondoskodott, mert hiszen nagyon kevés olyan szőlő van az országban, melyét trágyázni is szoktak. Ha az új szőlők termőképességét fenn akarjuk tartani, trágyázzuk, azt a hegyekre is könnyen szállítható, műtrágyákkal. Ezt egyszerűbben megtehetjük, mint régente.

— **Mikor szórjuk ki réteinkre a kaintot.** Újabb időben a kaintot hova tovább kiterjedtebben alkalmazzzák rétek feljavítására, mert az ez irányú kísérletek bizonyítják, hogy a kalitragyák a rétek termő képességét lényegesen javítják. Legkedvezőbb időszak kiszórására a késő őszi, esetleg tél, habár tavaszi kiszórás is eredményes, mert só alkotó részei elég könnyen oldódnak. Tartalmaz ugyanis 23—24% magnezium, 2% klorkált és 80—45% konyhasót. Magyar holdanként 300—400 kg. szórando ki belőle s kiszórás előtt a rét keresztül kasul jól megboronálandó.

— **A sebb gaz**
mióta úz
dik, amely
külföldről,
beszerezni
trágyával
kiván s
lálja. Vett
mert ez a
módja eg
eredmény
24—30 hl
Magja nál
legjobb v
ból beszer

Tisz

1898. a

Fran

É

év óta
nyos c
tam sel
antlarh
teáért
után 3
a bajon

Ez
grófné
olvastat
szönet

I.

7—7

Kap

1789/1k.

A

A s
hatóság
rásné Ad
soly Roz
szenvedő
telés és
az árveré
letén lev
alatt Tar
lajdonál
a. Adorj
haszonélv
gyásával
105 hrsz.
1/4 részre
vára beke
fentartása
rendelte,
irt ingat
követelés
nán alul
lanná vál
fentartása
újbol el
az 1900. é
10 órák
tartatni.
Árve
gatlanok
füllert; 6
vagy az
árfolyam
3333. sz.
let 8 §-at
ban a kik
LX. t.-c. 17
bíroságná
szabálysze
Kir.
1900. évi

— A seprő olrok termelése különösen kisebb gazdaságokban nagyon ajánlható, főleg mióta új országban több cirokseprő gyár működik, amelyek szükségletüket legnagyobb részben külföldről, különösen Olaszországból kénytelenek beszerezni. A cirok igen jó erőben levő istállótrágyával s szuperfoszfáttal bőven ellátott talajt kíván s különösen az utóbbit nagyon meghálálja. Vetőmagul legjobb olasz magot használni, mert ez a legjobb fajta. Vetésének, mivélésének módja egészen a tengeriéhez hasonlít. Terméseredménye kat. holdanként 10—12 q. cirok és 24—30 hl. mag. A cirok ára 10—14 frt q.-ként. Magja nálunk nem minden évben érik be, azért legjobb vetőmagot délibb vidékről, Olaszországból beszerezni.

Tisztelet annak, akit illet!!

1898. augusztus 11-én Altonából a következő levél érkezett:

Franz Wilhelm gyógyszerész urnak
Neunkirchen, (Bécs mellett.)

Én már 70 éves vagyok és már 10 év óta csukló-reumában, ugyszintén aranyos csomókban szenvedtem. Nem találtam sehol segítséget; végre a Wilhelm antlarhius, antirheumatus vértisztítóteáért fordultam, melynek használata után 3 hét alatt teljesen megszabadultam a bajomtól.

Ezek után úgy Önnek, valamint a grófnak, kinek köszönetét az újságokban olvastam, — ez uton mondok hálás köszönetet.

Teljes tisztelettel

I. **Christ Ackermann**
magánzó,
7—7 **ALTONA, (Hamburg mellett.)**
Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerárban.

1789/tk. 1900.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegei kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dancs Andrásné Adorján Anna végrehajthatóknak Tarsoly Rozália Adorján Istvánné végrehajthatást szenvedő elleni 287 kor. 78 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében az árverést a sümegei kir. járásbiróság területén levő óhidi 466 sz. tjkvben 1174 hrsz. alatt Tarsoly Rozália Adorján Istvánné tulajdonául felvett ingatlanra a C 1765/90 sz. a. Adorján István javára bekebl. holtiglani haszonélvezeti szolgálmi jog érintetlen hagyásával 156 korona; a 465. sz. tjkvben 1105 hrsz. a. felv. ingatlanból ugyanazt illető 1/4 részre a C 1765/90 sz. a. Adorján István javára bekeblezett haszonélvezeti szolgálmi jog fentartásával 626 kor. kikiáltási árban elrendelte, mégis azzal, hogy ha ezen utóbbi irt ingatlan a szolgálmi jogot megelőző követelés kielégítésére szükséges 268 koronán alul adatnék el, az árverés hatálytalaná válik és az ingatlan a szolgálmi jog fentartása nélkül a kitiizott napon azonnal újból eladatni fog, és hogy az árverés az 1900. évi július hó 28-ik napján délelőtt 10 órakor Óhid község házánál fog megtartatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 15 kor. 60 fillért; 62 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tlkvi hatóság Sümegeben 1900. évi április hó 29-ik napján.

Saághy kir. aljbiró.

Kathreiner

csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utánzott csomagokban.

Kathreiner Kneipp maláta kávéja
a legizletesebb, egyedül egészséges és egyszerűs mind a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
előszeretettel és folyton növekvő eredménnyel élveztetik a családok százezereinél.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja
a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag tiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

THIERRY A.

mell- és gyomor-balzsamát

(amelyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvényszéknél bejegyzett **capacia-védőjeggyel** van ellátva. Főülmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. különleg is kitűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátveg bérmentesen 1 korona 40 fillér.
Széjjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsnek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszut, újabban pedig egy 22 éves rákszerű hajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású mindenféle seb gyuladásánál.

Próbátvegy bérmentve 1 kor. 80 fillér.
Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljék az értéktelen, ugynevezett házi kenőcsöket s más efféléket.

Cím: A. THIERRY, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

ISSIGEAÉ,
DORDOGNE, KOPENHÁGA,
fabriken farma.
MILÁNO,
A. Bertoloni.
MALMO, SEVRIGE,
Apot. Lejonet.
NANTES,
Pharmacie C. Fredet.
NÁPOLY.
PALERMO.
PÁRIS,
Pharmacie française, 1 & 3,
Place de la République,
Pharmacie Daprey, 11,
Rue des francs Bourgeois.
PRÁGA.
RÓMA,
Corso, Agenzia del Policlino.
ROUBAIX,
Pharmacie F. Gerrath.
SARAJEVO.
SZEGED.
TEMESVÁR. TRIESZT.
VELENCE.
VIENNE ZÜRICH.

Csak ezzel a törvénysz. bejegyzett védőjeggyel valódi.

RÉVÉSZ SÁNDOR

női, férfi- divatáru- és confectió-terme
BUDAPEST, VII., Csömöri-ut 6. sz.

Maison de Luxe.

Mesteri szabással készítik elegáns öltözéket különleges szövetekből.

Divattermék párisi mintákra van berendezve s a toiletteket kizárólag eredeti modellek után készítem.

Női kalapokat és azok alakítását eredeti modellek mintájára mérsékelt ár mellett eszközölöm.

Alsó (Soupon), Divatkelme-, Ernyő- (nap- és eső-), Fátyol-, Fehérnemű-, Férfi-kelengye-, Függyöny-, Fűző- (mieder), Gyermek-kelengye, Illatszer-, Ingek-, (blouse), Keztyű-, Mosó- (cotton battis de laine), Nyak diszek (jabot), Női kelengye-, Selyem- és Szőnyeg-áru versenyképes beszerzési telepe.

Szigoru tizleti elvek.

Nagyságos Asszonyom!

6-26

Megkülönböztetett tisztelettel van szerencsém nagyrabecsült tudomására hozni, hogy tavaszi eredeti ujdonságaim megérkeztek Rendkívül nagy súlyt helyezek arra, hogy az előkelő hölgyközönség szükségleteit úgy, mint ez ideig, a jövőben is szigoruan olcsó szabott árak mellett a legújabb (heute nouveaute) és legjobb kivitelben beszerezhesse nálam. Daczára az ideig nagy áremelkedésnek, ideje korán és nagy mennyiségben eszközölt bevásárlásaim által az összes árukészletemet minden áremelés nélkül bocsájthatom forgalomba.

20 koronán felüli rendelvényeket bérmentve szállítok. Idegen szövetekből is készítik toiletteket.

Amidőn még az alantokról szives tudomást venni kegyeskedjék, kérem megtisztelő rendelvényeit, melyeknek lelkiismeretes és pontos kiszolgálásáról cégem jó hírneve kezeskedik.

Kitünő tisztelettel

RÉVÉSZ SÁNDOR.

Általános megjegyzések vidéki rendelésekre vonatkozólag:

Teljes felelősséget vállalok a nálam vásárolt árukért, meg nem felelőt visszaveszek és kívánatra az érte járó összeget is visszatérítem.
Levélbeli rendeléseket pontosan teljesítek
Választék küldeményeket az összeg előzetes beküldése mellett a kívánt cikkből eszközölöm. Meg nem felelő áruért az összeget postafordultával visszaküldöm.
Rendelményeket a beérkezés napján pontosan intézek el.
Mérték után készülő rendelvényeket a lehető legrövidebb idő alatt szállítok; a pontosság érdekében mintadarabot kérek.
Mintákat kívánatra bérmentve küldök, de szükségesnek találom a cikk megnevezését, t. i. mily használatra szükségesek.

Hirdetések A „SÜMEG ÉS VIDÉKE” részére felvételnek a kiadóhivatalban.

Esemény a magyar irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEG-
GAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigelő három kötet jelent meg. — Négyhavasint jön egy-egy kötet

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

Szerkesztli a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Magrendelhető

3 koronás csekély havi részletfizetésre

Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest VII., Üllői-ut 10.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

azér: eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinék, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretést és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemzeti a lelket

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

brillians stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Közzel megrendelem a Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságától Budapestben a

Nagy Képes Világtörténet

ezt a művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevén, hogy eddigelő három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapestben a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve minceen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek he nem váltásán esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesnek válik. A mű további kötetel a megjelenéshez képest az ártányában szállítandók.

Név: .....

Kell.....

Állás: .....